

بتاریخ 27 جولای 2020 برابر با 6 اسد 1399، اعضای شورای امنیت سازمان ملل متحد یک نشست غیر رسمی "آریا فارمولا" را برای بحث پیرامون اشتراک پرمعنی زنان در روند صلح افغانستان، تأمین حقوق آن‌ها در موافقتنامه صلح و اهمیت حفظ دست آورد های زنان افغان در 19 سال اخیر برگزار نمودند. این نشست با توجه به احتمال آغاز قریب الوقوع مذاکرات بین الافغانی و به میزبانی افغانستان و انگلستان به عنوان رؤسای مشترک گروه دوستان زنان افغانستان و همچنان آلمان و اندونیزیا به عنوان مسؤلین امور مربوط به افغانستان در شورای امنیت، تدویر یافت.

پس از بیانات افتتاحیه نمایندگان کشور های برگزار کننده، نشست مذکور با سخنرانی جلالتمآب رولا غنی بانوی اول افغانستان آغاز گردید. در ادامه جلسه که به صورت پنل انجام یافت، جلالتمآب بانو حسینه صافی وزیر امور زنان، دکتور حبیبه سرابی عضو هیأت مذاکره کننده، بانو غزال حارث رئیس اداره بازرسی جمهوری اسلامی افغانستان، بانو دیبورا لیونز نماینده ویژه سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان و بانو علیا بنت احمد آل ثانی سفیر و نماینده دایمی قطر در سازمان ملل متحد اشتراک و سخنرانی نمودند. این نشست با سخنرانی نمایندگان کشور های عضو شورای امنیت و کشور های ناروی و ازبکستان ادامه یافت و با سخنرانی اختتامیه بارونیس فیونا هادسن عضو مجلس اعیان پارلمان انگلستان به پایان رسید.

بانوی اول افغانستان که نطق اصلی این نشست را ارائه نمود، طی سخنان خویش گفت که زنان افغان طی سال های اخیر در محور گفتگو های سیاسی پیرامون صلح قرار داشته اند. وی به عنوان مثال به ابتکار اجماع ملی برای صلح که در آن با 15000 زن در نقاط مختلف افغانستان مشوره صورت گرفته و اشتراک زنان در لویه جرگه صلح سال 1398 اشاره نمود. وی افزود که زنان نقش کلیدی خود را در پروسه صلح حفظ نموده و در هیأت مذاکره کننده عضویت خواهند داشت. بگفته وی، افغان ها آماده اند تا طالبان را به جامعه افغانستان خوش آمدید بگویند، اما این کار نباید به قیمت از دست رفتن حقوق زنان تمام شود. وی همچنان تأکید کرد که طالبان نمی توانند دوباره حاکمیت خویش را با خشونت بر مردم تحمیل نمایند و آن ها باید درک کنند که جامعه افغانستان از سال 2001 به این طرف تغییر کرده است.

پس از سخنرانی بانوی اول، پنل با سخنان جلالتمآب بانو حسینه صافی وزیر امور زنان آغاز یافت. وی در سخنانش تأکید کرد که موفقیت پروسه صلح نیازمند سرمایه گذاری بالای زنان افغان است که آماده اند رهبری امور مربوط به خود را خود شان بدوش گیرند. وی نقش جامعه بین المللی را در حمایت از تلاش های زنان افغان برای احقاق حقوق شان مهم دانست و نیز از تعهد دولت افغانستان برای گوش دادن به نیاز های زنان، به ویژه در ارتباط با صلح، یادآوری نمود. جلالتمآب بانو صافی همچنان تأکید ورزید که تقرر زنان در کرسی های حکومتی در سطح ولایات و فراتر از آن، نشانه های محکم و آشکاری از تغییر محسوب می شوند.

دکتور سرابی سخنان بعدی این نشست بود. او گفت که زنان افغان، به شمول زنان روستایی و شهرنشین، همگی بالای حفظ حقوق شان بر مبنای قانون اساسی تأکید دارند. وی افزود که هیأت مذاکره کننده آماده است تا مذاکرات را با یک موضع بسیار واضح و تعهد به صلح آغاز نماید. این هیأت به افغانستانی که در آن حقوق زنان رعایت و احترام شوند و حق آزادی و مشارکت مردم در نظام جمهوری و نهاد های آن حفظ و حمایت شود، متعهد است.

بانو غزال حارث طی سخنان خود اظهار داشت که هرگونه معامله بالای حقوق و آزادی های شهروندان، دست آورد های 19 سال اخیر را نابود خواهد کرد. وی گفت با آنکه همه مردم افغانستان خواستار صلح اند، اما روند صلح باید همه شمول بوده و زنان و اقلیت های مذهبی از آن بیرون نمانند. وی با اشاره به قانون اساسی مصوب سال 1382 (2004) گفت که این قانون ارزش های اسلامی را با ارزش های دموکراتیک و حقوق بشر را با فرهنگ افغانی آشتی می دهد.

متعاقباً بانو دیبوره لیونز در رابطه به چالش برانگیز بودن موضوع حقوق و آزادی های زنان در برنامه مذاکرات صلح با طالبان سخن گفت. وی اظهار داشت که جهان نظاره گر خواهد بود تا ببیند جناح ها و افراد مختلف چگونه با این قضیه برخورد می کنند و آیا رهبران حکومت برای منافع تمام شهروندان کار می کنند یا برای نصف آن ها. او علاوه کرد که در چنین وضعیت، هیچگونه سازش و یا عقبگرد از دیده ها پنهان نخواهد ماند و عاملان آن مورد بازخواست قرار خواهند گرفت.

بانو آل ثانی طی سخنان خویش در ختم پنل، بر موقف کشورش برای حمایت از حفظ حقوق تمام افغان ها در روند صلح تأکید کرد و گفت که هرگونه توافق سیاسی باید نقش همه افغان ها، به شمول زنان، جوانان و اقلیت ها را در نظر بگیرد. وی از نقش کشورش در حمایت از تلاش های افغانستان برای رسیدن به صلح یادآوری نمود و خواستار توجه به تضمین حقوق زنان به عنوان یکی از اهداف اصلی مذاکرات بین الافغانی گردید.

بعد از سخنرانی پنلست ها، نمایندگان کشور های عضو شورای امنیت سخنان خویش را ابراز داشته و بر ضرورت یک روند صلح مبتنی بر اراده و مالکیت مردم افغانستان و شامل ساختن زنان در تمام مراحل روند صلح، برقراری آتش بس دائمی و تشویق حضور نهاد های جامعه مدنی در روند مذاکرات تأکید نمودند. در این سخنرانی ها گفته شد که بانوان صلح ساز و مدافع حقوق بشر در افغانستان در معرض خطر جدی خشونت قرار دارند و لازم است امنیت آن ها حفظ شود. جامعه بین المللی باید از این امر اطمینان حاصل نماید که دست آورد های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دو دهه اخیر حفظ و توسعه می یابند. سپس بانو سوزان اکی شارژدافیر نمایندگی دائمی ناروی در سازمان ملل متحد سخنرانی نموده، دستیابی به یک راه حل سیاسی را که حقوق جوانان، زنان و اقلیت ها را تضمین نماید، مهم دانست و بر ضرورت سهم بودن زنان در تمام مراحل روند صلح و تأمین امنیت صلح سازان و فعالان و مدافعین حقوق بشر زن تأکید نمود. آقای بختیار ابراهیموف سفیر و نماینده دائمی ازبکستان در سازمان ملل متحد نیز تعهد کشورش را به ادامه حمایت از توانمند سازی زنان افغان از طریق ایجاد نهاد های آموزشی بازگو

نمود و بیان داشت که آن کشور در موارد مختلف، از جمله در روند صلح و در قسمت فراهم سازی کمک ها در جریان بحران ناشی از ویروس کرونا با افغانستان همکاری می کند.

آخرین سخنران این نشست، بارونیس فیونا هادسن از کشور انگلستان بود. او این پیام را تکرار کرد که برای تأمین صلح و امنیت در افغانستان، لازم است تا زنان بخشی از مذاکرات صلح باشند. وی گفت ما مدیون زنان شجاع افغانستان هستیم، اما اگر این اطمینان را کسب نکنیم که دست آورد های آنان برای درازمدت محفوظ می ماند، آنان در موقعیت خطرناک و آسیب پذیری قرار خواهند گرفت.

بانو عادلہ راز سفیر و نمایندهٔ دائمی افغانستان در ختم این جلسه گفت که حمایت ابراز شده نسبت به افغانستان در این جلسه، بیانگر روحیهٔ همکاری و همبستگی اعضای شورای امنیت است و با همکاری جامعهٔ بین المللی، افغانستان به صلحی که بر مبنای عدالت و مساوات استوار بوده و زنان و دختران را در مرکز توجه قرار بدهد، دست خواهد یافت.

گفتنی است این نشست از سلسله نشست هایی به ابتکار گروه دوستان زنان افغانستان بود که در فضای مجازی تدویر یافت. گروه دوستان زنان افغانستان در نوامبر 2019 با در نظر داشت اهمیت حفظ و تقویت حقوق بشر به خصوص حقوق زنان و نقشی که آنها می توانند در عرصه های مختلف جامعه و دولت- از جمله در پروسهٔ صلح - بازی کنند، به ابتکار نمایندگی های دائمی افغانستان و بریتانیا در نیویارک تأسیس گردید.